

Stap 4: Weging

In stap 4 van een meldcode ga je als aandachtsfunctionaris al dan niet samen met Veilig Thuis de in de vorige stappen verzamelde informatie wegen. Deze stap heeft als doel dat je het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling inschat, evenals de aard en de ernst hiervan. Op basis van de uitkomsten daarvan ga je in stap 5 twee beslissingen nemen:

1. Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?
2. Is zelf passende en toereikende hulp bieden of organiseren mogelijk?

Dit is een complex proces. Veilig Thuis kan ook bij deze stap om advies gevraagd worden. Dit is aan te raden. De volgende afwegingsvragen kunnen helpen bij de weging:

Afweging 1

Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

- Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier
- Ja: Ga verder met afweging 2.

Afweging 2

Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid (zie verderop voor begripsbepaling)?

- Nee: Ga verder met afweging 3
- Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden dan samen met Veilig Thuis doorlopen.

Afweging 3

Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?

- Nee: Melden bij Veilig Thuis
- Ja: Ga verder met afweging 4.

Afweging 4

Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?

- Nee: Melden bij Veilig Thuis
- Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.

Afweging 5

Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?

- Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.
- Ja: Hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Normen

Uit de vijf afwegingen zijn de onderstaande drie professionele normen tot melden te onderscheiden. Het melden van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

- In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
- In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Uitkomsten:

1. Als in stap 4 wordt ingeschat dat er géén zorgen zijn over (een dreiging van) huiselijk geweld of kindermishandeling, sluit je de meldcode af.
2. Als je in stap 4 concludeert dat er wel zorgen zijn, maar dat deze zorgen geen (dreiging van) huiselijk geweld of kindermishandeling betreffen. Ook dan sluit je de meldcode af. De hulp die dan nodig is, kan ingezet worden en daarna geëvalueerd worden. Mogelijk kan vanuit de evaluatie opnieuw zorgen over onveiligheid gesignaleerd worden en dan wordt de meldcode doorlopen.
3. Als je in stap 4 een vermoeden hebt van (dreiging van) huiselijk geweld of kindermishandeling ga je naar stap 5.

Afwegingskaders

Bij het inschatten van acute en/of structurele onveiligheid kun je gebruik maken van de voor jouw beroepsgroep opgestelde afwegingskaders. Deze kaders vind je op de Toolkit onder [Meldcodes, afwegingskaders en wetgeving](#).

Begripsbepaling

Acute onveiligheid betekent dat een persoon in direct fysiek gevaar verkeert, dat diens veiligheid de komende dagen niet gegarandeerd is en dat direct bescherming nodig is. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om (een ernstig vermoeden van) seksueel geweld of (dreiging van) fysiek geweld, zoals bij ex-partnergeweld met wapengebruik of het fysiek mishandelen van kinderen. Maar ook om het onnodig toedienen van medicijnen of een gevaarlijke afwezigheid van basale verzorging bij zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak).

Structurele onveiligheid: van structurele onveiligheid wordt gesproken als in gezinnen of huishoudens sprake is van zich herhalende of voortdurende onveilige gebeurtenissen en situaties. Herhaald huiselijk geweld en/of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst. Structurele onveiligheid heeft schadelijke gevolgen door de voortdurende dreiging en (emotionele) onveiligheid. Er kan sprake zijn van een patroon van herhaald geweld maar bijvoorbeeld ook van permanente gebreken in de geestelijke en lichamelijke verzorging van zorgafhankelijke kinderen en/of volwassenen. Bijvoorbeeld minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanige verslavingsproblematiek dat hun fysieke en emotionele veiligheid wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. Of vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger met psychiatrische problematiek. Denk ook aan escalerende vormen van stalking in partnerrelaties als specifiek voorbeeld.

Disclosure is een specifieke uiting van onveiligheid die in het afwegingskader uitwerking verdient. We spreken van disclosure als slachtoffers, kinderen en/of volwassenen, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling, of zich hierover uiten zonder hulp te vragen. Dit betekent veelal dat het slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger bespreken van de (door het kind) geuite zorgen, kan ook secundair leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van geweld zoals: (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden bij disclosure betekent dan ook zorgvuldige afstemming over vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Bron: 'Basisdocument afwegingskader in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' VWS, 2017

